

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Uczenie się przez działanie. Innowacyjny program nauczania «Poznać i zrozumieć świat» do edukacji wczesnoszkolnej” jest finansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, działanie 3.3.4. Modernizacja treści i metod kształcenia – projekty konkursowe.

Zestaw scenariuszy

Scenariusz integralnej jednostki tematycznej klasa III

Temat bloku: **Ja i moja rodzina**

Temat dnia: Wymyślamy nowe zabawy.

1. Kim jest „Ciaptak”? Redagowanie opisu stworka według planu
2. „Ciaptak” z mojej wyobraźni. Tworzenie pracy plastyczno-technicznej z materiałów odpadowych
3. Zadania matematyczne „Ciaptaka”. Rozwiązywanie zadań z treścią metodą kruszenia

Zapisy podstawy programowej – treści*:

1. Edukacja polonistyczna:

- uważnie słucha wypowiedzi i korzysta z przekazywanych informacji – 1.1a
- korzysta ze słowników i encyklopedii przeznaczonych dla dzieci na I etapie edukacyjnym – 1.1c
- czyta wiersze z uwzględnieniem interpunkcji i intonacji – 1.1e
- pod kierunkiem nauczyciela korzysta z podręczników i zeszytów ćwiczeń oraz innych środków dydaktycznych – 1.1g
- tworzy w formie ustnej i pisemnej kilkuzdaniową wypowiedź – 1.2a
- uczestniczy w rozmowach: zadaje pytania, udziela odpowiedzi i prezentuje własne zdanie; poszerza zakres słownictwa i struktur składniowych – 1.3c

2. Edukacja matematyczna:

- liczy (w przód i w tył) od danej liczby po 1, dziesiątkami od danej liczby w zakresie 100 i setkami od danej liczby w zakresie 1000 – 7.1
- dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100 – 7.4
- rozwiązuje proste zadania tekstowe (w tym zadania na porównywanie różnicowe, ale bez porównywania ilorazowego) – 7.8

3. Edukacja plastyczna:

- podejmuje działalność twórczą, posługując się takimi środkami wyrazu plastycznego jak: kształt, barwa, faktura w kompozycji na płaszczyźnie i w przestrzeni (stosując określone materiały, narzędzia i techniki plastyczne) – 4.2a

4. Edukacja techniczna:

- realizuje „drogę” powstawania przedmiotów od pomysłu do wytworu – 9.2

Zestaw scenariuszy

- przedstawia pomysły rozwiązań technicznych: planuje kolejne czynności, dobiera odpowiednie materiały (papier, drewno, metal, tworzywo sztuczne, materiały włókiennicze) oraz narzędzia – 9.2a
- rozumie potrzebę organizowania działania technicznego: pracy indywidualnej i zespołowej – 9.2b
- posiada umiejętności: odmierzenia potrzebnej ilości materiału, cięcia papieru, tektury itp. – 9.2c

Cele zajęć

U c z e ń:

- poznaje wiersz J. Brzechwy *Ciaptak*
- czyta wiersz z intonacją i zrozumieniem
- liczy w zakresie 100
- układa zadania z treścią i rozwiązuje je
- samodzielnie wykonuje prace plastyczno-techniczne
- wymyśla nowe zabawy.

Kształtowane postawy: • gotowość do pracy w zespole • kreatywność • ciekawość poznawcza

Metody: • słowna • nauczania praktycznego • kruszenia zadań matematycznych • dobrego startu M. Bogdanowicz

Formy: • zbiorowa • zespołowa • indywidualna

Środki dydaktyczne: wiersz J. Brzechwy *Ciaptak*, różne materiały odpadowe, duże arkusze szarego papieru, klej, nożyczki, taśma klejąca, piktogram, koperty z działaniami, Leniwek i Aktywek (ilustracje na patyku), *Słownik ortograficzny*

Czas zajęć: 5 godz.

Przebieg zajęć

Nauczyciel sam wyznacza przerwy w zależności od potrzeb dzieci

Czynności nauczyciela	Czynności ucznia	Uwagi/środki dydaktyczne
<p>1. Powitanie uczniów przez nauczyciela. Zaproszenie uczniów do zabaw w kręgu.</p> <p>Ustawianie.</p>	<p>Na powitanie uczniowie stają w kole i łapią się za ręce. Maszerują w prawą stronę i śpiewają: „Zawiążemy wielkie koło dziś na powitanie Kto się zechce z nami bawić niech w tym kole stanie. Prawa ręka, lewa ręka, noga lewa, prawa Uklon w lewo, uklon w prawo, to cała zabawa”.</p> <p>Uczniowie stoją w kręgu, blisko siebie, ręce trzymają z tyłu (podczas zabawy nie zaglądną do tyłu).</p>	<p>Odwracamy się do sąsiada i „przybijamy piątkę” prawą i lewą ręką, potem dotykamy się butami, kłaniamy i na koniec obracamy wokół własnej osi.</p>

Zestaw scenariuszy

<p>Przebieg zabawy: nauczyciel podaje z tyłu każdemu do ręki jakiś przedmiot i poleca, żeby za pomocą dotyku próbować rozpoznać i zapamiętać tę rzecz.</p>	<p>Gdy wszyscy uczniowie otrzymali przedmioty i za pomocą dotyku zapoznali się z nimi, rozpoczynają podawanie ich we wskazanym kierunku. Z każdą rzeczą zapoznają się analogicznie. Zatrzymanie podawania przedmiotów następuje wtedy, gdy rzecz, którą otrzymał uczeń od nauczyciela, wróci do niego. II etap zabawy polega na opisywaniu przez jedno dziecko przedmiotu bez nazywania go i odgadywanie przez pozostałych uczestników zabawy.</p>	<p>Załącznik 1.</p> <p>Aktywek wiesz na tablicy piktogram „Zabawa”.</p>
<p>2. Nauczyciel pyta uczniów: „Co pomagało Wam w rozpoznawaniu przedmiotów?”.</p>	<p>Wśród odpowiedzi może pojawić się hasło: „wyobraźnia”. Rozmowa o wyobraźni.</p>	
<p>3. Aktywek z Leniwkiem zwracają się z problemem do uczniów, bo nie wiedzą, co to jest „Ciąptak” z wiersza J. Brzechwy.</p> <p>Nauczyciel proponuje, żeby uczniowie wykonali „Ciąptaka” z przyniesionych materiałów odpadowych.</p> <p>Nauczyciel zadaje pracę domową z edukacji polonistycznej, polegającą na opisanie w zeszycie swojego stworka.</p>	<p>Uczniowie słuchają czytanego przez Aktywka wiersza <i>Ciąptak</i>, a następnie każdy próbuje odpowiedzieć na pytanie Aktywka.</p> <p>Uczniowie dzielą się na grupy. Wykładają na stoliki przyniesione materiały, tak żeby można było wspólnie z nich korzystać. Każdy wykonuje „Ciąptaka” według swojego pomysłu.</p> <p>Uczniowie prezentują i opowiadają o swoim wytworze.</p>	<p>Każda odpowiedź jest dobra.</p>
<p>4. Nauczyciel pyta: „Na czym mogłaby polegać zabawa o nazwie «Ciąptak»?”</p>	<p>Uczniowie podają propozycje zabaw. Jedną z nich jest berek „Ciąptak”. Polega na tym, że osoba złapana staje w bezruchu i przybiera dziwną pozę. Może być uwolniona przez kogoś, kto nie był złapany, jeżeli ten ustawi się naprzeciwko w odbiciu lustrzanym. Żeby zwiększyć tempo zabawy można wyznaczyć dwóch berków. Po ustaleniu zasad grupa przechodzi w miejsce, w którym swobodnie oraz bezpiecznie można biegać i rozpoczyna nową zabawę.</p>	

Zestaw scenariuszy

<p>5. Edukacja matematyczna. Tworzenie zadań z treścią metodą kruszenia. Nauczyciel czuwa nad prawidłowym przebiegiem pracy grupowej, udziela wskazówek według potrzeb.</p>	<p>Uczniowie podzieleni są na grupy. Każda otrzymuje arkusze szarego papieru, kopertę z zadaniem bazowym. Następnie modyfikują treść zadania, zmieniając, dokładając dane, wprowadzając postać „Ciąptaka” i po konsultacji z nauczycielem zapisują na arkuszu. (Nie układają pytań.) Podają arkusz kolejnej grupie zgodnie z ustalonym kierunkiem. Grupa czyta nowe zadanie, analizuje je, sprawdza poprawność zapisu (jeśli zauważy błędy, poprawia je). Układa kilka pytań i zapisuje je. Ponownie podaje arkusz dalej.</p> <p>Kolejni uczniowie czytają zadanie, analizują poprawność pytań. Nieprawidłowe poprawiają. Układają działanie i obliczają. Arkusz podają dalej. Ponownie czytają nowe zadanie, analizują pytania, sprawdzają działania i układają odpowiedzi. Podają arkusze dalej. Każda grupa analizuje otrzymane zadanie i je przedstawia.</p>	<p>Każda grupa ma <i>Słowniczek ortograficzny</i>. Arkusze są przygotowane z liniaturą i kratkami. Nie oceniamy poprawności pytań. Traktujemy wszystkie propozycje za dobre.</p>
<p>6. Podsumowanie i zakończenie dnia. Nauczyciel ocenia poprawność zadania, pracę i zaangażowanie uczniów. Daje do wylosowania karteczkę z działaniem i prosi o ułożenie w domu zadania z treścią.</p>	<p>Uczniowie zapisują w zeszytach polecenie i wklejają wylosowane działanie.</p>	

* Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 maja 2014 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół. Załącznik nr 2, s. 10.

Bibliografia

Kapica G., *Rozrywki umysłowe w nauczaniu początkowym*, WSiP Warszawa 1986.
 Trzeźniowski R., *Zabawy i gry ruchowe*, WSiP, Warszawa 1995.
 Semadeni Z. (red), *Nauczanie początkowe matematyki*, WSiP, Warszawa 1985.
 Cackowska M., *Rozwiązywanie zadań tekstowych w klasach I–III. Poradnik metodyczny*, WSiP, Warszawa 1993.

[<http://men.gov.pl/2013-08-03-12-10-01/podstawa-programowa>].

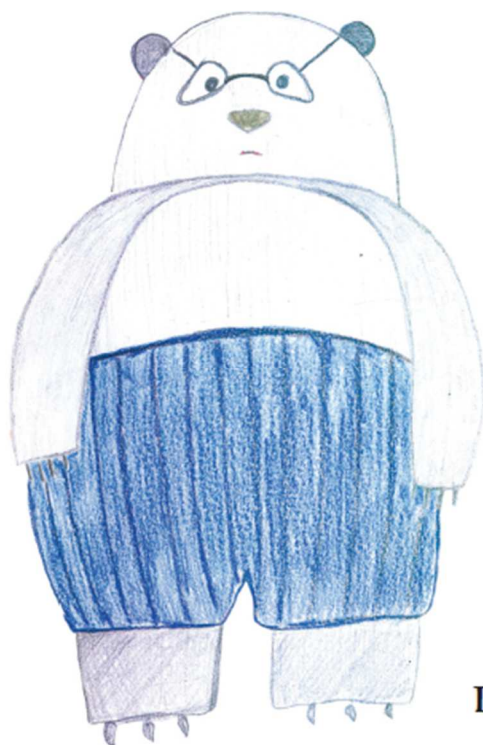
[http://cen.bialystok.pl/aspekty/1_29_2006/art06.htm].

Zestaw scenariuszy

Załącznik 1.

Aktywek

Leniwek

Zestaw scenariuszy

Załącznik 2

Piktogram „Zabawa”

Załącznik 3.

Przykłady zadań bazowych do koperty:

1. W sklepie było 100 piłeczek. Tata kupił dla dwojga dzieci 25 piłeczek małych i 12 dużych.
2. Na straganie było ..... różnych kwiatów. Przez pierwsze dwie godziny klienci kupili 20 kwiatów, przez następne dwie – 30, a kolejne dwie – 17.
3. W pierwszej skrzynce było 20 kg jabłek. W drugiej 15 kg gruszek, a w kolejnej o 5 kg więcej śliwek niż jabłek.
4. Kasia miała miarkę o długości 150 cm. Zmierzyła nią swoje biurko i jego długość wyniosła 145cm, zaś szerokość 73 cm.
5. W ogrodzie rosły 92 kwiaty. Do jednego wazonu zerwano 30 nasturcji. Do drugiego włożono zaś 30 stokrotek i 20 bratków.
6. Janek kupił chleb za .... zł i 4 lizaki po .... zł. Do kasy dał .... zł.
7. Kasia miała .... zł. Kupiła gumę do żucia za .... zł i 4 wody mineralne po .... zł.

Załącznik 4.

Przykładowe działania do koperty:

$24-12=$	$29-15=$	$36-16=$
$23+25=$	$34+16=$	$55+19=$
$65-24=$	$87-18=$	$31-11=$
$21+15=$	$28+19=$	$42+15=$
$33-15=$	$23-17=$	$43-14=$
$22+19=$	$45+18=$	$32+43=$
$65-12=$	$72-18=$	$49-17=$